

Fijnaut, C. en Kuyvenhoven, A., Recherche onder de loupe, Lochem, J.B. van der Brink en Co, 1985, deel I, 61 p. en deel II, 238 p.

Eindelijk literatuur (en dus ook een congres) waar een brug geslagen wordt tussen wetenschap, beleid en researchpraktijk.

Aanvattend met een uitvoerige en kwalitatief hoogstaande studie van de opbouw rond de eeuwwisseling van de reguliere recherche in Nederland, brengt C. Fijnaut ook een ruime benadering van ambtelijke en wetenschappelijke discussies in andere landen (vooral Duitsland). Hieruit blijkt duidelijk dat alle discussies omtrent dit onderwerp aan originaliteit verliezen en ook reeds vroeger gevoerd werden. De inleiding van Fischies gaat m.i. ietwat aan de doelstellingen van het congres voorbij en is gecentreerd rond het vraagstuk: wat is criminaliteit? Wel geeft zij een aanhef naar verdere discussies omtrent de criminaliteit die ook door de uniformdienst kan en moet aangepast worden, thematiek die door J. Wiarda nog strakker gesteld wordt bij het onderzoek naar de vraag wat de justitiële politiefunctie inhoudt als onderdeel van integraal politiemangement.

De rol van de burgemeester (Van Thijn) en het O.M. (De Doelder) bij dit zoeken naar een vernieuwd evenwicht komen eveneens aan bod. Meer boeide mij echter de tekst van K. Sietsma in zijn recherche naar de recherche. Alle aspecten van deze politie-activiteit worden belicht en kritisch naar inhoud en structurering onderzocht (technisch, tactisch, ondersteunend, internationale dimensie...). Sietsma is duidelijk voelbaar de moderne recherchechef die zich actief tracht en weet aan te passen aan de snelle ontwikkelingen van de criminaliteit.

Tot slot brengt Kuyvenhove een wetenschappelijk onderzoek naar de recherche, waarbij dit vaak blijft steken tussen afluistering en opheldering.

Het bijwonen van dit congres en het nalezen van deze ter recensie aangeboden publikatie laat mij alleen de weeë nasmaak dat wij in België wellicht individueel over goede recherche beschikken maar helemaal in de kinderschoenen staan wat het op gang brengen betreft van het recherche-inzicht en beleid.

W. Bruggeman

Kaspersen, H. e.a., Computermisdaad en strafrecht, Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen, 1986, 182 p.

Dit boek is in feite een bundeling van congresbijdragen ter gelegenheid van het symposium 'Strafrecht in de informatiemaatschappij', 22 april 1986, Vrije Universiteit Amsterdam.

Daar waar in sommige landen (V.S., Canada, West-Duitsland) reeds anti-computermisbruik-wetten van kracht zijn, ofwel worden voorbereid (Noorwegen, Denemarken, Frankrijk), stellen de auteurs de vraag of het Nederlandse strafrecht een passend antwoord geeft op het fenomeen computermisbruik, dat

als volgt gedefinieerd wordt: naar algemene maatschappelijke normen, schadelijk en ongewenst gedrag, uitgevoerd met behulp van geautomatiseerde, gegevensverwerkende systemen of gezocht op verstoring van de beoogde werking van die systemen.

Uiteraard gaat het hier om een, ook voor België, brandend actueel onderwerp, waarbij beide landen over een even onaangepast wettelijk instrumentarium beschikken.

Vooraf de bijdrage van Sieber (*New Legislative Responses to Computer-Related Economic Crimes and Infringements on Privacy – A Comparative Analysis of Major Western Legislations and International Solutions*) en De Schutter (grensoverschrijdende computercriminaliteit; nood aan harmoniserende aanpak) lijken mij ook voor Belgische benaderingen, basisbenaderingen en -studies.

De bijdrage van Van Oorschot (het alles doordringend karakter van de computer) is leerrijk voor wie een inventaris wil van wat er eigenlijk allemaal met of via een computer kan bedreven worden.

W. Bruggeman

Rimanque, K., Kunst en recht, Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen, 1985, 286 p.

Dit boek, op een goed gecoördineerde en gestructureerde wijze samengesteld uit bijdragen van meerdere auteurs, is een vrij encyclopedisch werk.

De items die aan bod komen zijn:

- kunst en de vrijheid van expressie en haar beperkingen;
- de strafrechtelijke bescherming van het 'rechtsgoed' kunst;
- kunst en auteursrecht;
- het exploitatiemonopolie en kunstwerken in het huwelijksvermogensrecht;
- dwaling en bedrog bij koop van kunst en antiek;
- de verhouding tussen kunstenaar en galerijhouder;
- kunst en verzekering;
- kunstwerk en kunstenaar in het economisch recht;
- B.T.W.-aspecten en het kunstenaarschap;
- kunst en belastingen;
- de kunstenaar in de sociale zekerheid;
- kritische beoordeling van kunst en recht in de fiscaliteit en parafiscaliteit.

Een uitgebreid trefwoordenregister maakt het geheel trouwens zeer toegankelijk. De uitwerking van de hiervoor vermelde rubrieken is van zeer degelijke kwaliteit. Wel ontbreken naar mijn mening enkele aspecten: de verhouding cliënt-galerijhouder, een inleidende fenomeenstudie van kunst en onrecht (diefstallen, vervalsing, fraude ...) en de mogelijkheden tot inventarisatie en beveiligen (o.m. merken) van kunstvoorwerpen, alsook tot identificeren en terugvinden van gestolen kunstvoorwerpen.

Dit is uiteraard geen negatieve kritiek maar wel een suggestie voor verdere bijdragen.